

UPPVIDINGE KOMMUN	Riktlinjer för taxor och avgifter inom välfärds- och omsorgsförvaltningen år 2026	
Framtagen av: Omsorgschef Avgiftshandläggare Controller	Diarienummer: VON 2025-000468	Sida: 1 (12)
Beslutad/fastställd av: Kommunfullmäktige	Version: 1	Ersätter: VON 2024-000594
Implementeras av: Välfärds- och omsorgsförvaltningen	Beslutades/Fastställdes:	Gäller från och med: 2026-01-01

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED RIKTLINJEN	3
1.1. Allmänt om avgifter inom välfärds- och omsorgsförvaltningen	3
1.2. Handläggning	3
1.3. Delegering av olika beslut	3
1.4. Högkostnadsskydd (maxtaxa) för avgifter 8 kap. 5§ SoL	3
1.5. Avgiftsutrymme	4
2. AVGIFTSBERÄKNING	4
2.1. Avgiftsgrundande inkomster	4
2.2. Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande	4
2.3. Insamling av inkomstuppgifter	4
2.4. Beräkning av avgiftsutrymme	5
2.5. Reducering av avgifter om avgiftsutrymme saknas	5
2.5.1. Garantibelopp	5
2.6. Bostadskostnader	5
2.7. Ändring av beslut om avgift	5
3. FÖRBEHÅLLSBELOPP	5
3.1. Kostnadsposter i förbehållsbeloppet	5
3.2. Nivån på minimibeloppet	6
3.3. Höjning av förbehållsbelopp/minimibelopp	6
3.4. Sänkning av förbehållsbelopp/minimibelopp	6

4. DEBITERING AV AVGIFTER	7
4.1. Ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun	7
5. ÖVERKLAGANDE	7
6. AVGIFTER	7
6.1. Avgifter som ingår i högkostnadsskyddet (maxtaxa)	7
6.2. Avgifter som inte ingår i maxtaxan	8
6.3. Avgiftsfria insatser	9
6.3.1. Avgiftsnedsättning barn och ungdomar	9
6.4. Avgiftsnedsättning vid frånvaro	9
7. BOENDE	10
7.1. Boendeavgift och hyra	10
7.2. Parboende/medboende	10
8. RESOR	10
8.1. Resor till och från korttidsboende för barn och ungdom	11
8.2. Fritidsresor	11
9. LSS	11
9.1. Avgifter för personer som omfattas av LSS	11
9.2. Måltidstaxa vid lägervistelse, folkhögskola, stödfamilj etc	11
9.3. Habiliteringsersättning	11
9.4. Hyra och måltider vid placeringar	11

1. Syftet med riktlinjen

1.1. Allmänt om avgifter inom välfärds- och omsorgsförvaltningen

Bestämmelser om maxtaxa inom äldreomsorgen infördes 1 juli 2002.

Målet med förändringen var bland annat:

- Minska olikheter mellan kommunerna
- Stärka skyddet mot orimligt höga avgifter
- Stärka skyddet mot för lågt förbehållsbelopp
- Mer enhetlig beräkning av avgiftsgrundande inkomst
- Stärka rättssäkerheten

Lagar som påverkar avgiftshandläggningen är bland annat:

- Socialtjänstlagen
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS
- Hälso- och sjukvårdslagen
- Inkomstskattelagen
- Förvaltningslagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Kommunallagen
- Hyreslagen
- Arkivlagen
- Lagen om bostadstillägg för pensionärer

1.2. Handläggning

All personal som arbetar med taxor och avgifter omfattas av Offentlighet och sekretesslagen (OSL 2009:400).

Fastställande av avgiftens storlek, eventuell minskning/höjning av förbehållsbelopp/minimibelopp beslutas av avgiftshandläggare.

Regeringen fastställer, enligt lagen om allmän försäkring 1962:381, årligen ett prisbasbelopp, som ligger till grund för vissa taxor och avgifter, bland annat maxtaxan. För år 2026 är prisbasbeloppet 59.200 kronor.

1.3. Delegering av olika beslut

Avgiftshandläggare har delegation på att fastställa taxor och avgifter enligt riktlinjer och av Kommunfullmäktige fastställda taxor och avgifter. De har även delegation på höjning och sänkning av minimibelopp.

1.4. Högkostnadsskydd (maxtaxa) för avgifter, 8 kap. 5§ SoL

Maxtaxan för boende i ordinärt och särskilt boende år 2026 är 2.660 kronor. Avgiften får högst uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet per månad.

1.5. Avgiftsutrymme

Avgiftsutrymmet är det belopp som får tas i anspråk för att betala avgiften för service/omvårdnad eller hemtjänst/hemsjukvård. Avgiftsutrymmet är inkomsten minskad med skatt och förbehållsbelopp. Avgiften för service/omvårdnad och hemtjänst/hemsjukvård kan aldrig bli större än avgiftsutrymmet.

2. Avgiftsberäkning

2.1. Avgiftsgrundande inkomster

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat på lika belopp per månad. Avgiftsunderlaget beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagsstiftningen. Dessutom ska bostadstillägg anges som inkomst. Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige räknas in, bland annat stipendier över 3.000 kronor och utländska inkomster. Vid avgiftsberäkningen för makar läggs makarnas inkomst samman och fördelas därefter med hälften på varder maken. Detsamma gäller för registrerade partner. Detta gäller inte sambos inkomster då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet mellan dem. Samtliga inkomster beräknas efter skatt.

2.2. Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande

Underskott av kapital, förutom räntekostnad för bostad, tas inte med i avgiftsberäkningen. Äldreförsörjningsstöd, bostadsbidrag, barnbidrag, studiemedel (bidrag och lån), ekonomiskt bistånd, underhållsbidrag, etableringsbidrag tas inte med i avgiftsberäkningen.

2.3. Insamling av inkomstuppgifter

Vid nytt ärende lämnar biståndshandläggare ut blanketten Inkomstförfrågan. Vid behov är biståndshandläggare behjälplig med att fylla i blanketterna. Ett följebrev lämnas också till brukaren som talar om vikten av att fylla i blanketten Inkomstförfrågan och att konsekvenserna blir, om man inte lämnar in blanketten, att maxtaxa kommer att debiteras.

Inför det nya året skickas information ut, av avgiftshandläggare, till pågående brukare om de nya avgifterna för kommande år. Blanketten Inkomstförfrågan, broschyr samt följebrev skickas med. Blanketten Inkomstförfrågan ombedes fyllas i. I följebrevet framgår vikten av att fylla i blanketten Inkomstförfrågan och att konsekvenserna blir, om man inte lämnar in blanketten, att maxtaxa kommer att debiteras.

När blanketten Inkomstförfrågan inkommit och samtycke medgivits, hämtar avgiftshandläggare hem inkomstuppgifter via verksamhetssystemet hos Pensionsmyndigheten.

Om blanketten inte inkommit till den 31/1 skickas en påminnelse ut. Om blanketten inte lämnas in trots påminnelse debiteras maxtaxa.

2.4. Beräkning av avgiftsutrymme

Avgiftsutrymmet är det högsta möjliga avgiftsuttaget upp till maxbeloppet. Om avgiften för service/omvårdnad, hemtjänst/hemsjukvård är högre än avgiftsutrymmet, skall avgiften nedsättas.

Beräkning av avgiftsutrymmet

+ inkomst	
- skatt	
+ eventuellt bostadstillägg	
- aktuell boendekostnad	} = förbehållsbeloppet
- minimibelopp	
- +/- individuellt belopp	
= avgiftsutrymme	

2.5. Reducering av avgifter om avgiftsutrymme saknas

Avgifter som går mot maxtaxan korrigeras mot avgiftsutrymmet. Innefattar service/omvårdnad, hemtjänst/hemsjukvård, trygghetslarm, extra knapp för larm, korttidsvistelse, telefonservice, ledsagning samt rehab hembesök/träning.

2.5.1. Garantibelopp

Ett garantibelopp infördes 2022-07-01. Se regelverk för garantibelopp 2021-000453. Varje år sker en gemensnittlig procentuell höjning utifrån konsumentprisindex från föregående år (alla månader/12=höjningen). För år 2026 blir höjningen 0,95%, räknat på ett genomsnitt från september 2024 till augusti 2025. Vilket innebär en höjning från 1.502 kronor till 1.517 kronor i månaden.

2.6. Bostadskostnader

För lägenhet gäller faktisk bostadskostnad. För egen fastighet beräknas bostadskostnaden utifrån Försäkringskassans schabloner om inte faktiska kostnader kan påvisas. Vid sammanboende och makar i samma bostad delas bostadskostnaden på hälften vardera.

2.7. Ändring av beslut om avgift

Vid förändrade förutsättningar, till exempel ändrade insatsbeslut eller förändrad ekonomi, görs en ny avgiftsberäkning och ett nytt avgiftsbeslut skickas ut.

3. Förbehållsbelopp

3.1. Kostnadsposter i förbehållsbeloppet

Förbehållsbeloppet består av minimibelopp, den faktiska boendekostnaden (alternativt schablon) samt eventuella individuella belopp.

3.2. Nivån på minimibeloppet

Familjesammansättning och ålder	Beräkning av minimibelopp	Belopp/månad i 2026 års prisnivå
Ensamstående över 65 år	1/12 av 1,4789 gånger prisbasbeloppet	7.296 kr/månad
Makar och sambor över 65 år	1/12 av 1,2066 gånger prisbasbeloppet	5.953 kr/månad
Ensamstående 19 – 64 år	1/12 av 1,4789 gånger prisbasbeloppet + 10%	8.026 kr/månad
Makar och sambor 19 – 64 år	1/12 av 1,2066 gånger prisbasbeloppet + 10%	6.548 kr/månad

Minimibeloppet skall täcka normalkostnader för följande poster: Livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd, dagstidning, telefon, hemförsäkring och läkemedel.

Konsumentverkets beräkningar för skälig levnadsnivå används för de olika delposterna.

3.3. Höjning av förbehållsbelopp/minimibelopp

Om den enskilde på grund av särskilda omständigheter har behov av ytterligare medel, är det kommunens skyldighet att utreda behovet av ett högre minimibelopp. Behovet ska vara av varaktig karaktär och avse ett inte oväsentligt belopp. Höjningen av minimibeloppet fastställs av avgiftshandläggare. Merkostnader som kan berättiga till ett högre minimibelopp är underhållskostnad för barn, fördyrande kostnader för resor till exempel arbets- och sjukresor, ökade livsmedelskostnader vid allergier eller kostnader för god man samt om måltider köps från kommunen. Beloppet för måltidsfördyrning följer Konsumentverkets rekommendationer.

Vid makar i olika boende höjs minimibeloppet till nivån som för ensamstående.

3.4. Sänkning av förbehållsbelopp/minimibelopp

I de fall den enskilde inte har utgiftspost som ingår i det angivna förbehållsbeloppet därför att kostnaden ingår i avgiften för omsorgen, alternativt ingår i avgiften/hyran för bostad i särskilt boende, kan minimibeloppet sänkas. Nedsättningen kan också göras i de fall insatsen ges kostnadsfritt i kommunen.

I hyran/avgiften på kommunens särskilda boende ingår hushållsel och förbrukningsartiklar. För dessa sänks minimibeloppet med 1,5% av prisbasbeloppet/månad, vilket för år 2026 blir 888 kronor/månad. Med förbrukningsmaterial avses tvätt- och sköljmedel, rengöringsmedel, hushålls- och toalettpapper, toalettborste, tvättlappar samt soppåsar.

4. Debitering av avgifter

Faktura skickas ut omkring den 10:e varje månad. Fakturan ska vara betald den sista i samma månad.

4.1. Ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun

I SoL 2 kap. §7 klargörs ansvarsfördelningen mellan bosättningskommun och vistelsekommun. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för kostnader med anledning av verkställighet som vistelsekommunen bistått med. Ersättningen ska betalas enligt den ersättningsnivån som bosättningskommunen tillämpar för motsvarande insatser.

5. Överklagande

Överklagande av kommunens avgiftssystem görs genom en laglighetsprövning till tingsrätten. Den enskilde har rätt att överklaga individuella avgiftsbeslut genom förvaltningsbesvär.

Det som kan överklagas är:

- Avgiftens storlek
- Avgiftsändring
- Beräkning av avgiftsunderlag, boendekostnad och förbehållsbelopp
- Garantibeloppet

6. Avgifter

6.1. Avgifter som ingår i högkostnadsskyddet (maxtaxa)

Service- och omvårdnadsavgifter i särskilt boende

Avgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Maxbeloppet år 2026 är 2.660 kronor.

Hemtjänst-/hemsjukvårdsavgift samt hembesök och träning av Rehab i ordinärt boende

Avgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0.5392 gånger prisbasbeloppet. Faktisk utförd tid för insatserna debiteras. Debitering sker med 443 kronor/timme. Maxbeloppet år 2026 är 2.660 kronor per månad. Vid gemensamma insatser hos makar och sambos delas avgiften på hälften vardera.

Trygghetslarm 300 kronor/månad

Extra knapp larm 150 kronor/månad (när makar/sambor delar på ett larm)

Hemsjukvård **Särskilt boende:** hemsjukvård ingår i service/omvårdnadsavgiften.
Ordinärt boende: avgift tas ut enligt hemtjänst/hemsjukvårdsavgiften för ordinärt boende.

Korttidsvistelse	120 kronor/månad
Telefonservice	300 kronor/månad
Ledsagning	300 kronor/tillfälle, max 900 kronor/månad

Summan av ovanstående avgifter får ej överstiga maxtaxan.

6.2. Avgifter som inte ingår maxtaxan

Tekniska hjälpmedel

Utprovning/låneavgift för hjälpmedel	443 kronor
Utprovning träningshjälpmedel	443 kronor
Maximalt inom 3 månader	443 kronor
Hämtning av hjälpmedel som ej återlämnats	443 kronor
Intyg för bostadsanpassning	443 kronor
Tillfällig ramp i bostad	443 kronor/månad

Installation av trygghetslarm i ordinärt boende 250 kronor

Måltider

Frukost	30,60
Lunch	70,40
Kvällsmål	63,40
Kaffe/mellanmål	20,00
Korttidsvistelse/dag (fr, lu, kv, kaff/mell)	184,40
Lunch daglig verksamhet LSS	70,40
Lunch dagverksamhet Gyllenbo	70,40

Distribution

33,60
74,80
66,40

Ovanstående priser avser korttidsvistelse, växelvård, daglig verksamhet LSS, dagverksamhet Gyllenbo, öppenvården samt distribution av måltider. Korttidsboende barn upp till 15 år betalar halva måltidskostnaden.

Måltidsabonnemang

Helt måltidsabonnemang, särskilt boende	4.804 kr
Helt måltidsabonnemang, bostad med särskild service	2.470 kr

På särskilt boende och bostad med särskild service är det endast möjligt med helt måltidsabonnemang med tanke på nattfasta och tillgång till mellanmål.

6.3. Avgiftsfria insatser

Gyllenbo	Dagverksamhet med biståndsbeslut. Avgift tas ut för lunch enligt avgifter för måltider.
Daglig verksamhet LSS	Daglig verksamhet med biståndsbeslut. Avgift tas ut för lunch enligt avgifter för måltider.
Anhörigavlösning upp till 10 timmar	Biståndsbeslut. Över 10 timmar avlösning debiteras timtaxa enligt avgift för hemtjänst/hemsjukvård.
Kontaktperson	Biståndsbeslut.

6.3.1. Avgiftsnedsättning barn och ungdomar

- Barn och ungdomar under 18 år betalar ingen avgift för hemtjänst och hemsjukvård
- Barn och ungdomar under 15 år betalar 50% av gällande måltidstaxa.

6.4. Avgiftsnedsättning vid frånvaro

Hemtjänst/hemsjukvård i ordinärt boende

Debitering av faktisk utförd tid. Avdrag vid frånvaro behöver därmed inte göras.

Trygghetslarm

Avdrag sker ej vid frånvaro. Då person avlidit avslutas larmet dagen efter.

Service/omvårdnad i särskilt boende

Vid planerad frånvaro, meddelad minst 3 dagar innan, reduceras service/omvårdnadsavgiften med 1/30 av avgiften per hel frånvarodag.

Måltidsabonnemang särskilt boende

Vid planerad frånvaro, meddelad minst 3 dagar innan, reduceras avgiften för måltidsabonnemang med 1/30 per frånvarodag, alternativt med antal måltider.

Vid sjukhusvistelse reduceras avgiften för måltidsabonnemang med 1/30 per frånvarodag. En karensdag.

Måltidsabonnemang bostad med särskild service

Vid planerad frånvaro, meddelad minst 3 dagar innan, reduceras avgiften för måltidsabonnemang med 1/30 per frånvarodag, alternativt med antal måltider. Vid sjukhusvistelse reduceras avgiften för måltidsabonnemang med 1/30 per frånvarodag. En karensdag.

Matdistribution till ordinärt boende

Debiteras per levererad måltid. Inga avdrag behöver göras.

Hyra/boendeavgift

Reducering sker vid dödsfall, under förutsättning att lägenheten är tömd och städad.

7. Boende

7.1. Boendeavgift och hyra

Hyreshöjning med 2,0% på befintlig hyra från och med 1 april 2026 på kommunens egna boenden.

Hyreshöjning med antal kronor från och med 1 april 2026 i de bostäder som ägs av Uppvidingehus (bostad med särskild service). Besked om ny hyra inkommer från Uppvidingehus under december varje år.

Besked om hyreshöjning skickas ut till hyresgästerna 3 månader innan hyreshöjningen träder i kraft. Hyresavtal skrivs och debiteras fr o m inflyttningsdatumet.

I kommunens boende är hyreslagen tillämplig för boende i lägenhet. Hyran berättigar den enskilde att söka bostadstillägg hos Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan.

I hyran för Särskilt boende ingår även hyra för gemensamma ytor på 20 kvm.

Kostnaderna för alla personer som har beslut och bor i särskilt boende innefattar idag hyra, avgifter för mat samt eventuellt avgift för service/omvårdnad.

7.2 Parboende/medboende

Parboende – när båda i ett par har biståndsbeslut om särskilt boende och detta verkställs på samma boende.

Medboende – den person som flyttar in till sin make/maka på särskilt boende utan att själv ha biståndsbeslut.

Make/sambo – könsneutralt, avser både make/maka. I lagstiftningen jämföras gifta makar med sammanboende par som stadigvarande sammanbott och har gemensamt hushåll.

Vid parboende/medboende erläggs hel hyra per person när paret har varsin fristående lägenhet. De par som delar på en lägenhet delar på hyran.

Medboende som inte har beviljats insatser betalar avgift för måltider samt en särskild serviceavgift på 1,5% av prisbasbeloppet/månad, vilket år 2026 motsvarar 888 kronor/månad. Denna kostnad avser förbrukningsartiklar. Med förbrukningsartiklar avses: tvätt- och sköljmedel, rengöringsmedel, hushållspapper, toalettpapper, tvättlappar samt soppåsar.

En avgift för städ och tvätt tas även ut motsvarande avgiften för timtaxan för hemtjänst/hemsjukvård, vilket för år 2026 blir 443 kr/månad.

8. Resor

Huvudregeln är att resor inte ingår i den beviljade insatsen. Även resor i samband med kultur och fritidsaktiviteter bekostas av den enskilde.

Vid resor med:

- allmänna kommunikationer betalar den enskilde sin egen biljett
- färdtjänst betalar den enskilde egenavgiften
- kommunens fordon betalar den enskilde sin fritidsresa enligt taxor och avgifter

8.1. Resor till och från korttidsboende för barn och ungdom

Resor ska så långt som möjligt ske med hjälp av föräldrarna.

De barn och ungdomar som normalt utnyttjar skolskjuts kan få motsvarande till korttidsboendet.

8.2. Fritidsresor

1–2 personer med beviljade insatser	30 kronor/mil vardera
3 personer eller fler med beviljade insatser	25 kronor/mil vardera

Om kostnaden för en enkelresa beräknas till under 25 kronor, debiteras 25 kronor per enkelresa.

9. LSS

9.1. Avgifter för personer som omfattas av LSS

- De brukare som både har insatser enligt SoL och LSS betalar avgift för SoL-insatserna
- Ingen avgift för service/omvårdnad
- Ingen avgift för trygghetslarm
- Ingen avgift för hjälpmedel för brukare i bostad med särskild service men avgift för hjälpmedel i ordinärt boende
- Personer med pågående insatser enligt LSS § 9:2 personlig assistans och § 9:9 bostad för vuxna betalar ingen avgift för service/omvårdnad på särskilt boende.

9.2. Måltidstaxa vid lägervistelse, folkhögskola, stödfamilj etc.

Huvudregeln är att måltider inte ingår i den beviljade insatsen. Vid korttidsvistelse på t ex folkhögskola eller läger betalar den enskilde själv sin mat. Saknas uppgift om matkostnad beräknas avgiften enligt Taxor och avgifter inom välfärds- och omsorgsförvaltningen i Uppvidinge kommun. Matkostnader beräknas med 1/30 av måltidsabonnemang per dag enligt kostenhetens taxa alternativt per måltid. Avgiften för lägervistelse är samma som avgiften/dygn vid korttidsvistelse.

9.3. Habiliteringsersättning

För att stimulera den enskildes deltagande i Daglig verksamhet utgår en särskild ekonomisk ersättning, habiliteringsersättning. Ersättningen utbetalas för närvaro i daglig verksamhet.

Heldag mer än 4 timmar 0,1% av prisbasbeloppet, vilket år 2026 blir 59,20 kr/dag.

Halvdag 1–4 timmar, 0,07% av prisbasbeloppet, vilket år 2026 blir 41,40 kr/dag.

9.4. Hyra och måltider vid placeringar

Hyra tas ut från 18 års ålder eller från när den enskilde har slutat gymnasieskolan.

Avgift för hyra samt måltider debiteras enligt fastställt belopp i tjänsteavtalet.